

J E L E N T É S

A SZEGEDEN MŰKÖDŐ

M. KIR. FERENCZ JÓZSEF TUDOMÁNYEGYETEM

DIÁKJÓLÉTI ÉS DIÁKVÉDŐ IRODÁJÁNAK

NEGYEDIK ÉVI MŰKÖDÉSÉRŐL.

(1926 JULIUS 1.—1927 JUNIUS 30.)

ÍRTA:

Dr. SZANDTNER PÁL

EGYETEMI NYILV. RENDES TANÁR,
A DIÁKJÓLÉTI ÉS DIÁKVÉDŐ IRODA VEZETŐ-ELNÖKE.

Alábbi sorok arról a munkásságról kívánnak beszámolni, melyet a m. kir. Ferenc József-Tudományegyetem Diákjóléti és Diákvédő Irodája, fennállásának negyedik esztendejében, kifejtett.

Az a tevékenység, melyre az intézmény a jelzett időre vonatkozóan visszatekint, miként az előző években is: küzdelem és aggodás volt egy sereg derék magyar diák jelenéért és jövőjéért, harc a nyomorúsággal, a testet s lelket lenyügöző fizikai és morális akadályokkal, melyek egy sereg magyar tehetségnek komoly jóakarata és megérdemelt érvényesülése elé tornyosultak. És mert az intézmény munkája harc és küzdelem volt, változatos mozgás és nyugtot nem ismerő élet, róla csak némileg is hü képet adni, a legjobb készség mellett is, vajmi nehéz.

Komoly élményeknek az írott szó és adatok már általában is csak tökéletlen tükröi s még tökéletlenebbek akkor, mikor az események és élmények, melyeket visszaadniok kellene, csak

igen tapintatosan kezelhető előzményekkel állanak összefüggésben.

S a Diákvédő Iroda munkája, a mult esztendőben is, elsősorban oly események elhárításának, vagy segítő együtt- és végigküzdésének láncolata volt, melyek mögül különösen a magyar középosztályhoz tartozó családok gyermekeinek nyomorúsága kért enyhítést, de kellő diszkréciót is.

Amily örömmel nyugtathatjuk meg intézményünk s ifjúságunk kegyes pártfogóit és barátait, hogy adományaikból sokon és sokban segítettünk s amely szívesen igyekeztünk legjobb erőink szerint mindent elkövetni, hogy azok az adományok, melyek intézményünkhöz befolytak, mindig csak arra érdemesekhez jussanak el, oly szomorúsággal kell beismernünk, hogy anyagi erőink, a támogatásra szoruló legkomolyabb szükségieinek enyhítésére is, csak részben voltak elegendők.

De ha ez az utóbbi tény, diákjaink igen súlyos anyagi helyzetében, érzékenyen érintette is a Diákvédő Iroda segítőtevékenységét s azokat, kiket nehéz sorsuk e támogatás igénybevételére utalt, nem érinthette s nem csökkenthette mélységes hálánkat ifjúságunk jötevői s ezek sorában azok iránt sem, kiket jóindulatuknak oly mérvű materiális megnyilvánításában, mint aminőre szívük szerint — tudjuk — készek voltak, kívülük álló okok megakadályoztak.

I. Ifjúságunk nagylelkű pártfogóiról s intézményünk kegyes jóakaróiról hálás szívvel megemlékezni óhajtva, *elsősorban is nagybányai vitéz Horthy Miklós Kormányzó Ur Öfömlétőségával szemben kell lerónunk intézményünk és ifjúságunk legtiszteletteljesebb s leghálásabb köszönetét.* Öfömlétősága, miként a korábbi években, a legutóbbiban is a legkegyesebb jóakarattal fogadta az Irodának hozzá felterjesztett jelentéseit s egyetemünk ifjúsága iránt érzett atyai meleg szeretetének legutóbb is azzal méltóztatott kegyes kifejezést adni, hogy a népjóléti m. kir. miniszter úr előterjesztésére, diákmenzáink támogatására, a Diákvédő Irodához az új tanévben esedékes 1500 pengő segélyt engedélyezett.

Nem változtatta meg intézményünk és ifjúságunk iránt érzett régi kegyes jóindulatát *gróf Bethlen István m. kir. miniszterelnök úr* sem s diákjaink sohasem fognak elég hálásak lehetni

Önagyméltóságának azért a nemcsak erkölcsi, de anyagi támogatásért is, melyben Önagyméltósága meleg szíve az ifjúságot, minden alkalommal, valahányszor ifjaink érdekében hozzá fordulnunk kellett, részesíteni kegyeskedett.

Miként más években, a legutóbbiban is, igazán *a szerető atyának aggódó gondoskodásával vette körül*, intézményünkön s az egyetemi menzán és az egyetemi internátusokon keresztül, *a kevésbé tehetős vagy éppen szegénysorsú ifjakat, gróf Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr Önagyméltósága*. Azonfelül, hogy szegedi látogatásai alkalmával az ifjúság képviselőinek, a diákság óhajai előterjesztésére, óriási elfoglaltsága mellett is, a leglehetősebb kegyességgel mindenkor közvetlen módot adott s minden teljesíthető kívánságot szeretettel valóra váltott, Önagyméltósága, a diákság erkölcsi és anyagi jóléte céljaira, diákszociális intézményeinknek oly tekintélyes anyagi segítséget is juttatott, hogy enélkül, az együtt kerekén 20.000 pengőt kitevő segítség nélkül, a diákság segélyezésében tényleg elért eredményeket a kedvezményes étkeztetés terén egyáltalán nem, a tankönyvkölcsön-akció terén pedig csak részben s e részben is csak éppen Önagyméltóságának már korábbi adományai alapján mutathattuk volna fel. Amellett a generosus s az érdekelt ifjúság részéről eléggé soha meg nem hálálható jóindulat mellett, mely a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr Önagyméltósága lelkét az imént feljegyzett pár adatból kitünőleg is oly nagy mértékben áthatja, külön is a legnagyobb hálával kell kiemelnünk Önagyméltóságának az ifjúság jelen és jövőbeli igen fontos érdekei iránt tanúsított azt az áldozatos megértését, mellyel a Diákvédő Iroda elnökének lehetőségét nyújtott arra, hogy a főiskolai diákvédelemre és a főiskolai végzettséget feltételező életpályák felőli tájékoztatásra Németországban szervezett legkiválóbb intézményeket és berendezéseket a vakációban meglátogathassa s ezek bétékintéséből a hazai főiskolai ifjúság javára tanulságokat meríthessen. Ha ennek a 4 hétig tartott s az Iroda elnöke által legjobb képességei szerint a leghasznosabban kimeríteni igyekezett tanulmányút-
nak most még csak az is a következménye, hogy ez a Jelentés a szokásos időpontnál pár héttel később láthatott napvilágot, a miniszter úr Önagyméltóságának a magyar ifjúság iránt mindenha változatlanul érzett meleg szeretete azonban már is ke-

resi a módokat és eszközöket, hogy azok a javaslatok, melyeket útjának eredményeként az Iroda elnöke a miniszter úr Ónagyméltósága elé terjesztett, értékesíthetőségük határaiig, az ország egész főiskolai ifjúságának érdekében mielőbb megvalósulhassanak.

S midőn azért a kegyességért, hogy a németországi diák-szociális organizációkat s a főiskolákra készülő ifjúság helyes pályaválasztásának előmozdítására létesült legjelentősebb németországi intézményeket a magyar ifjúság érdekében tanulmányozhattam, *gróf Klebelsberg Kunó*, vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Ónagyméltóságának, ez uton, a nyilvánosság előtt is hálás köszönetet mondani kedves és elengedhetetlen kötelességemnek érzem, legyen szabad egyben idekapcsolva, azoknak az intézményeknek vezetőiről is a legőszintébb hálával és köszönettel megemlékezhetnem, kik részint tanulmányútam lehetőségének, részint pedig az út sikerének és eredményességének előmozdításában, nagy megértésükkel, messzemenő előzenységgel s igen értékes információkkal segítségemre lenni szívesek voltak. *Dr. Magyar Zoltán*, miniszteri tanácsos úr, mint a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium tudománypolitikai ügyosztályának főnöke, *dr. Lábán Antal* úr, a bécsi, *dr. Támedly Mihály* úr, a berlini Collegium Hungaricum igazgatója, *dr. Köhler Arthur* kormánytanácsos úr, a lipcsei Sächisches Akademisches Auskunftsamt für Studien- und Berufsfragen főnöke, *dr. Wiener Walther* úr, a berlini Akademisches Auskunftsamt h. vezetője, *dr. Tillmann Róbert* úr, a Wirtschaftshilfe der deutschen Studentenschaft drezdai központjának ügyvezetője, *dr. Breiting N.* úr, a tübingi Akademisches Auskunftsamt igazgatója, azzal a sok szívésséggel, mellyel útamban támogattak, nemcsak engem, de bennem azt a magyar ifjúságot is csak a legnagyobb hálára kötelezték le, amely ifjúság javára az ő önzetlen fáradozásait igénybe vennem kellett s amely ifjúság érdekében az útra magam is egyáltalán vállalkoztam.

Igen nagy hálával és köszönettel kell intézményünknek s a jótéteményeiben részesült ifjúságnak adóznia nagyméltóságú dr. Vass József népjóléti- és munkaügyi m. kir. miniszter úr iránt is, kinek minden szociális bajjal szemben oly nagy megértést érző nemes szíve nyomorgó diákjaink igen jelentős segítségéhez is a legmelegebb jóakarattal találta meg az utat s nyújtotta az

anyagi értékben is nagyon tekintélyes eszközöket, annak ellenére, hogy Ö nagyméltósága, éppen a diákság támogatásának terét hatáskörileg könnyen elháríthatta volna magától. Ö nagyméltóságának fűtőanyag adománya, mellyel diákjaink egy részének meleg szobát biztosíthattunk s az a mintegy 5000 pengő értékű 50 öltözet férfiruha és 50 pár férfi cipő, mely nélkül különösen az elszakított országrészekből hozzánk menekült magyar ifjaknak legelhagyatottabbjait fel nem ruházhattuk volna, valamint az a nagylelkű gondoskodás, mellyel Ö nagyméltósága, bizonyos jótékony célú fedezetekből, 1500 pengőt diákjaink menza-céljaira is kieszközölni kegyeskedett, — a magyar ifjúság önzetlen szeretetének oly lekötelező tényei Ö nagyméltósága részéről, melyekre ez az ifjúság s mindenki, ki ennek az ifjúságnak ügyét gondolja és szívében viseli, mindenkor csak a legnagyobb hálával s mélységes köszönettel gondolhat.

De nem tagadták meg intézményünktől s azon keresztül diákjainktól az erkölcsi, sőt anyagi támogatást, azok a többi m. kir. miniszter urak sem, kikhez ifjúságunk érdekében, közvetve vagy közvetlenül, valamely okból fordulnunk kellett. Így csak a leghálásabb köszönettel lehet feljegyeznünk, hogy *a m. kir. belügyminiszter úr, Scitovszky Béla Ö nagyméltósága*, hivatali elődének azt az intézkedését, mellyel *dr. Szalay József*, szegedkerületi főkapitány úr szíves ajánlására, diákvédő intézményünket, főleg a menzán leendő felhasználás céljából, időnkint adományokkal segítette, a mult évre is fenntartotta s ennek folyományaként, több részletben, összesen 3154.22 P segéllyel gyarapodtak a diákság támogatására rendelt fedezeteink. Hasonló hálával kell megemlékeznünk arról is, hogy *nagyméltóságú Herrmann Miksa, kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr*, a m. kir. államvasutak elnök-igazgatóságának jóindulatu támogatása mellett, a Diákvédő Iroda ügyeinek vitelével kapcsolatos utak s az Iroda számára érkezett szállítmányok költségeinek mérséklésével, az Iroda adminisztratív kiadásainak csökkentését s ezzel közvetve az Iroda fedezeteinek mind nagyobb hányadban segélyezésekre fordíthatását tette lehetővé.

Ugyanakkor azonban, amikor a nagyméltóságú m. kir. kormány tagjainak a diákság nehéz helyzete iránt oly nagy szívvél átértett és oly nagylelkű megnyilatkozásokkal tanúsított megértését, az összes érdekeltek mélységes hálájának kifejezése

mellett, feljegyezni kedves kötelességünkül ismerjük, *nem mulaszthatjuk el legőszintébb s igazán mindig hálás köszönetünket ideiktatni* az Irodánkat és ifjúságunkat támogatótt *minisztériumok egyes ügyköreinek élén álló ama nemeslelkű kormányzati főtisztviselők iránt sem, kik az ifjúság érdekében tett előterjesztéseinket, jó szívvvel és nagy szeretettel felkarolva, illetékes helyen mindenkor hathatósan támogatták* és ezzel azok sikerét sokszor döntőleg, érdemileg pedig mindig elősegítették. Méltóságos *dr. Dréhr Imre*, népjóléti- és munkaügyi m. kir. minisztériumi államtitkár úrnak, méltóságos *dr. Lengyel Zsolt* népjóléti és munkaügyi m. kir. minisztériumi h. államtitkár úrnak, méltóságos *dr. Magyary Zoltán* miniszteri tanácsos úrnak, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium tudománypolitikai, majd egyetemi ügyosztálya főnökének, méltóságos *dr. Horváth István* népjóléti- és munkaügyi m. kir. miniszteri s méltóságos *dr. Pataky Tibor* miniszterelnökségi miniszteri tanácsos uraknak, nagys. *dr. Haasz Aladár* vallás- és közoktatásügyi s nagys. *Csepely György* népjóléti m. kir. minisztériumi osztálytanácsos uraknak, nagys. *dr. Ferry Tibor*, nagys. *dr. Kovrig Béla*, nagys. *dr. Winkler Albert*, nagys. *dr. Mártonffy Károly*, nagys. *dr. Teutenberg Béla* miniszteri titkár uraknak s nagys. *dr. Bobula Ida* urhölgynek, vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztériumi előadónak, nevei mindenkor oly nemesen érző lelkekre emlékeztessék az intézményünknek, akár erkölcsi, akár anyagi támogatását élvezett és élvező ifjúságot, kik ez ifjúság segélyezése és gondozása ügyeinek, a kormányhatóságoknál, nemcsak fáradhatatlan adminisztratív intézői, hanem nagylelkű pártfogói s önzetlen szószólói is s kiktől a sok zaklatásért, mellyel őket diákvédő-irodai elnöki tisztemben terhelni voltam és leszek kénytelen, ez uton is csak legőszintébb s leghálásabb köszönetem hangján kérhetek és kérek kegyes elnézést.

Kormányhatóságaink mellett őszinte hála és köszönet illesse a magyar közönség köréből is azokat a társulatokat és egyeseket, kiknek intézményünk és ifjúságunk iránt tanúsított pártfogó jóindulata, Irodánk diákvédő és diáksegélyező munkájának eredményességét elősegítette. Méltóságos és főtisztelendő *dr. Glattfelder Gyula* csanádi püspök úr, nagymélt. *gróf dr. Teleki Pál* ny. m. kir. miniszterelnök úr, nagymélt. *dr. Hamza Géza* kir. ítélőtáblai elnök úr, mélt. *dr. Kószó István* ny. állam-

titkár ur, méltóságos *dr. Papp Antal* h. államtitkár úr, mélt. *dr. Aigner Károly* szegedi főispán-úr, méltóságos és főtiszteendő *Várhelyi József* pápai preláthus úr, mélt. *dr. Szalay József* Szeged kerületi főkapitány úr, mélt. *dr. Somogyi Szilveszter* polgármester úr és *Szeged szab. kir. város tanácsa*, mélt. *dr. Gadai Endre* városi tanácsnok úr, mélt. *dr. Lippay György* kir. tankerületi főigazgató úr, mélt. *dr. Paraszkay Gyula* kir. járásbíróvási elnök úr, mélt. *dr. Somogyi Szilveszterné* úrasszony és a vezetése alatt álló *Szent József-Akció*, mélt. *dr. Buócz Béla* úr, a m. kir. államrendőrség szegedi kapitányságnak vezetője, nagys. *dr. Széll Gyula* úr, a szegedi Ügyvédi kamara elnöke, nagys. *dr. Jedlicska Béla* kir. közjegyzői kamarai elnök úr, s a *Szegedi Kir. Közjegyzői Kamara*, nagys. *dr. Heinrich István* kir. közjegyző úr, nagys. *dr. Kauffmann György* és *Dely Géza* állami középiskolai igazgató urak, nagys. *Kiug Péter* gyógypedagógiai szakfelügyelő úr s az ügyvezetése alatt álló *Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület*, nagys. *dr. Tonelli Sándor* kereskedelmi és iparkamarai főtítkári úr, nagys. *Unterreiner József* úr s az elnöklete alatt álló *Délvidéki Otthon*, nagys. *Schill Fülöp* né úrasszony s elnöklete alatt a *Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének Szegedi Csoportja*, nagys. *dr. Dölle Jenőné* úrasszony s a vezetése alatt a *MANSz Szegedi Csoportjának Jótékonyági Osztálya*, nagys. *dr. Schön Károly* m. kir. államrendőrségi kapitány úr, nagys. *Török Sándor* gyógypedagógiai tanár úr és nagys. *dr. Ujvárossy Miklós* m. kir. államrendőrségi fogalmazó úr: intézményünknek és ifjúságunknak a múlt évben is lelkes jóakarói és pártfogói voltak s midőn ezért nekik ehelyütt is őszinte köszönetet mondunk, csak a mélységes hála hangján kérhetjük őket, hogy sok nehézséggel küzdő fiainktól a jövőben se vonják meg szeretetük melegét.

Jóakaróink és jótevőink hálás szívvel megörökíteni óhajtott névsorában, egyrészt áldozatos szeretetüknek minden időkre leendő feljegyzése, másrészt szíves adományaik kézhez vételenek nyilvános elismerése végett, *külön is ki kell emelnünk ifjúságunk ama pártfogóit, kik diákjaink támogatására, intézményünkön át, anyagiakat is áldoztak:*

Dr. János Áron ügyvéd úr útján egy *névtelen adakozó* (6000 P), *Országos Magyar Diáknyomorenyhítő Akció Budapesti Főosztálya*, *dr. Hoór Károly* egyetemi tanár, elnök ur jó-

indulatából (2508.70 P), *Back Bernát* m. kir. kormányfőtanácsos, felsőházi tag úr, egy egyetemi hallgató ellátására (794.96 P), *Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület* és a *Délvidéki Otthon, Klug Péter* és *Unterreiner József* elnök urak jóindulatú intézkedéséből (793 P), *Erdélyi András* és *Breuer Imre* építési vállalkozó urak (478.35 P), özv. *Szendrey Józsefné* úrasszony (432.60 P ért. ruhanemű), *M. G. K.* úr egy orvostanhallgató segélyezésére (420 P), *Bucsy Miklós és társai*, egyetemi hallgató urak, diáksegélyezési célokra átengedett munkadíj címén (400 P), *Szegedi Szent József-Akció* vezetősége, dr. *Somogyi Szilveszterné*, dr. *Poór Ferencné* és *Karg Györgyné* úrasszonyok szíves közbenjárására (400 P), *Szegedi kir. Közjegyzői Kamara*, dr. *Jedlicska Béla* elnök úr szíves jóindulatából (320 P), *néhai bulyi és jékey Jékey István* dr. nagybirtokos ur, a pápai nagy Szent Gergely-rend középkeresztese, egy szegénysorsú orvostanhallgató tanulmányi költségeire (320 P), özv. *bulyi és jékey dr. Jékey Istvánné* úrasszony, egy szegénysorsú orvosszigorló tanulmányi költségeire (320 P), nagymélt. *bárá dr. Petrichevich-Horváth Emil* ny. államtitkár úr, az Iroda berendezésére újabb adományul, bútortárgyakban (300 P ért.), *a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége Szegedi Csoportjának Jóléti Osztálya*, dr. *Dölle Jenőné* úrasszony osztályvezető szíves közbenjárására, pénzben és ruhaneműekben (160 P ért.), *Békéscsabai Izraelita Hitközség*, izraelita egyetemi hallgatók támogatására (160 P), dr. *Dréhr Imre* államtitkár úr (30 kg. cacao, 150 P ért.), dr. *Paraszka Gyula* kir. járásbírói elnök úr, hozzá befolyt adományok címén (128.80 P), dr. *Dános Árpád* m. kir. kormányfőtanácsos úr, 5 drb. 20 koronás arany és készpénz (128.20 P. ért.), dr. *Farkas Gyula* nyug. egyetemi ny. r. tanár úr (100 P), dr. *Máchánszky László* kórházi főorvos úr (80 P), *Szeged-Csongrádi Takarékpénztár* (80 P), *Goltner Dénes* jogszigorló úr (70 P), *Egyetemi Luther-Szövetség Szegedi Fiókja*, gyűjtése eredményeként (64 P), *Sz. Szigethy Vilmos* úr ruhaneműekben (48 P ért.), dr. nemes *Balogh Ernő* egyetemi ny. r. tanár úr (40 P), dr. *Kogutowitz Károly* egyetemi ny. r. tanár úr (40 P), dr. *Papp Nándor* fogorvos úr (40 P), *N. N.* egyetemi tanár úr (40 P), dr. *Moór Gyula* egyetemi ny. r. tanár úr, ruhaneműekben (40 P ért.), *a DEFHE Szegedi Csoportja*, gyűjtésének eredményeként (35.72 P), dr. *Mészöly Gedeon* egyetemi ny. r. tanár úr (32 P),

dr. *Ilosvay Lajos* ny. államtitkár, egyetemi tanár úr (25 P), *Gerzanits Imre* jogszigorló úr (24 P.), *Berzenczey Domonkos* műszaki főtanácsos úr (24 P), *Egyetemi Horthy Miklós-Internátus* estélyén befolyt felülfizetések címén (23.50 P), dr. *Szekér Dalma* úrhölgy (19 P), dr. *Mikó István* egyetemi tanársegéd úr (16 P), dr. *Szalay József* kerületi főkapitány úr (14.80 P), dr. *Kolb Árpád* m. kir. pénzügyigazgató úr (14.80), dr. *Tóth Imre* m. kir. kormányfőtanácsos úr (13.47 P), dr. *Székely Gyula* ügyvédi kamarai elnök úr (13.06 P), dr. *Heller Farkas* műegyetemi ny. r. tanár úr (10 P), özv. dr. *Szele Andorné* úrasszony (8 P), dr. *Schneller István* ny. egyetemi ny. r. tanár úr (8 P).

A kormányhatósági és társadalmi jötevőkön kívül *állandó segítője és pártfogója volt ifjúságunknak és intézményünknek maga az Alma Mater.*

Egyetemünk Tanácsa, élén dr. *Tóth Károly Rector Magnificus* úrral, amely nagy szeretettel létesítette egykor a Diákvédő Irodát, oly állandó és meleg érdeklődéssel kísérte figyelemmel annak egész évi munkásságát. *Dr. Tóth Károly* úr, egyetemünknek a lefolyt évben *Rector Magnificusa*, mindenkor a legnagyobb jóindulattal és megértéssel s a legbőkezűbb áldozatkészséggel sietett, akár az Iroda útján, akár közvetlenül is, az egyetemi ifjúság segítségére, valamikor s valamiben ezt a helyzet kívánatossá tette. S az Egyetemi Tanács is, amellet, hogy az Irodának a diákság érdekében előterjesztett javaslatait mindenkor a legkészségesebb jóakarattal karolta fel és támogatta, az ifjúság s az Iroda céljaira jelentős anyagi áldozatokat is hozott, mikor egyrészt az Iroda adminisztrációjához személyzeti és dologi segítséget nyújtott s másrészt mintegy 2200 P értékben az Iroda kiadványainak költségeit is jelentős részben fedezte. E kívül dr. *Tóth Károly Rector Magnificus* úr, 160 P adománnyal, dr. *Riesz Frigyes Prorektor* úr, 95.22 P adománnyal az Iroda céljaira egyénileg is áldoztak.

Hasonló szeretettel, anyagi értékben pedig összesen 93.140 P-t kitevő támogatással, segítették ifjúságunkat az egyetem Karai is.

Igy az egyetem *Jog- és államtudományi Kara*, amellet, hogy pénztárából a Diákvédő Iroda céljaira 485.24 P adományt külön is juttatott, a maga hallgatói közül az I. félévben 196, a

II. félévben 203 hallgatónak, összesen 20.748 P értékű *tandijkedvezményt* nyújtott s az I. félévben 116, a II. félévben 125 egyénnek összesen 13.209 P értékben *tandijmentességet*, sőt 32. ill. 114 hallgatónak együtt összesen 2774 P értékű *vizsgadíj-kedvezményt* is engedélyezett.

Az *Orvostudományi Kar*, 120 ill. 141 hallgatót részesített, összesen 17.929 P értékű *tandijmentességben*, 155 ill. 130 hallgatónak nyújtott, összesen 10.820 P értékű, *tandijkedvezményt* s 40 ill. 117 egyénnek engedett el, összesen 3398 P értékű, vizsgadíjat.

A *Bölcsészeti-, nyelv- és történettudományi Karon*, az engedélyezett *tandijmentesség értéke*, 40 ill. 52 hallgatót érintően, összesen 6910:50 P-t, a nyújtott *tandijkedvezmények* összege pedig, 31 ill. 35 hallgatóra vonatkozóan, összesen 3432 P-t tett ki.

A *Mathematika- és természettudományi Karnak* 45 ill. 43 hallgatója részesült, összesen 6583:50 P értékű, *tandijmentességben*, 48 ill. 49 hallgatója kapott, összesen 5144 P értékű, *tandijkedvezményt* s a Karnak 21 ill. 30 hallgatója mentesült, összesen 1706:56 P értékben, a *vizsgadíjak fizetése alól*.

Oly összegek ezek, melyek az egyetem 1190 ill. 1135 főt számláló összhallgatóságából, az egyes félévek során 344 ill. 442 egyénre, az összhallgatóság 28 ill. 38%-ára jelentettek tekintélyes anyagi tehermentesítést a tanulmányok gondtalanabb végeztetéséhez s számok, melyekben az egyetem Karainak nemcsak nagylelkűsége, de önzetlensége is, mindenki előtt, ki a vonatkozó viszonyokkal ismerős, csak tiszteletreméltóan tükröződik s kell tükröződjék.

S azt az áldozatos szeretetet, mellyel az egyetem tanárai, mint Karok, a maguk ifjúsága iránt viseltettek, mint professzorok, egyénileg sem szüntek meg az ifjúsággal szemben tanúsítani. *Jövedelméből mindegyik professzor külön is meghozta az ifjúságért a maga anyagi áldozatát* s e címen a professzoroknak összesen 1600 P adománya folyt be diáksegélyző célokra a Diákvédő Irodához.

Azért az igazán nagylelkű áldozatkészségért, mely az egyetem Rectora, Tanácsa, Karai és professzorai részéről diákjaink nehéz helyzetével szemben megryilvánult s azért a szeretetteljes megértésért, mellyel az Iroda elnöke, az ifjúság javát szolgáló s nem mindig könnyű teendői során, az egyetem hatóságainál

s összes professzorainál találkozott s amely áldozatkészség és megértés neki, jövő munkájában is, csak serkéntőül fog szolgálni, fogadja az Alma Mater s annak minden tanára az ifjúságnak s az ifjúság gondozóinak e révén is leghálásabb köszönetét. S fogadják ezt a köszönetet, ha lehet, még fokozottabb mértékben, azok a professzorok és egyetemi tisztviselők, kik, mint dr. *Tóth Károly*, dr. *Riesz Frigyes*, dr. *Kolosváry Bálint*, dr. *Polner Ödön*, dr. *Issekutz Béla*, dr. *Veress Elemér*, dr. *Bartók György*, dr. *Erdélyi László*, dr. *Széki Tibor*, dr. *Györffy István*, dr. *Kosutány Ignác*, dr. *Menyhárhth Gáspár*, dr. *Kováts Ferenc*, dr. *Kiss Albert*, dr. *Ereky István*, dr. *Moór Gyula*, dr. *Rigler Gusztáv*, dr. *Reinbold Béla*, dr. *Poór Ferenc*, dr. *Vidakovich Kamil*, dr. *Hainiss Elemér*, dr. *Balogh Ernő*, dr. *Imre Sándor*, dr. *Kogutovitz Károly*, dr. *Horger Antal*, dr. *Mészöly Gedeon*, dr. *Fógel József*, dr. *Szentpétery Zsigmond*, dr. *Gelei József*, dr. *Heller Erik*, dr. *Farkas Béla* s dr. *Kerékjártó Béla* professzor urak, dr. *Bibó István* miniszteri tanácsos, egyetemi könyvtárigazgató úr, dr. *Dávid Lajos* egyetemi m. tanár úr, dr. *Szemler Jenő* egyetemi főtanácsos úr, dr. *Petlykó János* miniszteri titkár, egyetemi tanácsjegyvező úr, a Diákvédő Irodának, az ifjúság gondozása szolgálatában álló munkáját, különös érdeklődésükkel hathatósan támogatni, dr. *Soóky István* egyetemi gazdasági hivatali igazgató, dr. *Kiss A.* egyetemi quaestor, *Holló Domokos* egyetemi gondnok, dr. *Vinczi Károly* egyetemi titkár, *Rammer Gergely* egyetemi ellenőr, *Bárdos József* orvoskari, dr. *Kloster Antal* math.-természettudománykari irodatiszt urak pedig, szíves kooperációjukkal, az Iroda adminisztrálását jelentősen megkönnyíteni szívesek voltak.

II. Az előzőekben elsorolt irányokból összeható erkölcsi és anyagi támogatás tette lehetővé, hogy a *Diákvédő Iroda*, azt a kettős célt, melyért annak idején szervezetetett, egyfelől az egyetemi ifjúság erkölcsi támogatását és gondozását, másfelől a szegénysorsú árdemes ifjak anyagi segítését, a lefolyt tanévben is sikerrel szolgálhatta s amely feladatokra rendelt *működésének múlt évi eredményei a következőkben összegezhettek:*

1. Az Iroda, *diákvédő* tevékenysége során, a múlt esztendőben is, minden rendelkezésére álló úton és eszközzel igyekezett ápolni és támogatni az egyetemi ifjúság erkölcsi és hazafias szellemi nevelésére irányuló törekvéseket s az ifjúság lelkében a

munka iránti szeretetnek s a kötelességtudásnak kifejlődését és megerősítését. Az Iroda elnöke, abból az igen nagyszámú alkalomból, mely az ifjúságot egyénenként elébe hozta, egyetlen kínálkozó lehetőséget sem mulasztott el, hogy a részéről mindig közvetlenül meghallgatott ifjak, a vele való érintkezésből, ne csak előadott konkrét ügyük elintézését vigyék magukkal, hanem valamely, a konkrétumhoz kapcsolható elvi értékkel is gyarapodjanak.

Hogy erre a lelki ráhatásra s az ifjúság szellemének s jellemének állandó csiszolására és gondozására a főiskolai hallgatóknál is mily nagy szükség van, azok, kik ez ifjúsággal közelebbről s gyakrabban érintkeznek, csak igazolhatják s ne kételkedjenek e szükségesség adottságában azok, kik az ifjúságtól távolabb élnek. Azokat az adatokat, melyeket az Iroda elnöke, különféle relációkban immár nyolc évet maga mögött tudó diákvédő munkásságá során, a főiskolai ifjúság lelki és szellemi nevelésének nem csökkenő szükségességéről szerzett, a lefolyt esztendő megfigyelései éppen oda egészítették ki, hogy az ifjúság helyes jellemképzése, az ifjúsággal a magasabb szellemi munka megkedveltetése s az e munka helyes módszereibe leendő bevezetés érdekében, az összes Karok hallgatóit átfogó intézményes és rendszeres felvilágosító és nevelő tevékenység állíttassék be.

Évégből az Iroda vezetősége az év második felében fel is kérte egyetemünk kiváló paedagogusát s ifjúságunk egyik igen nagy jóakaróját és barátját, dr. *Imre Sándor* professzor urat, hogy az említett célok valósítására egy, az ifjúság erkölcsi, nemzeti és tudományos nevelésének legfontosabb és legáltalánosabb érdekű kérdéseit felölelő előadás-programmot, összeállítani sziveskedjék. Öméltósága volt is szíves ezt a programot, a legnagyobb hála és köszönetre kötelező lelkesedéssel és gyorsasággal, összeállítani, annak részletes megbeszélése azonban s így keresztülvitele is, az Iroda elnökének egyre rohamosabban fokozódó munkája, valamint közbejött külföldi útjának előkészítése miatt, sajnos, a múlt évben már nem volt lefolytatható. Annál nagyobb köszönet illeti, e helyütt is, a gondolatnak lelkes felkarolóját, dr. *Imre Sándor* professzor úr öméltóságát és pedig nemcsak azért az önzetlenségért, mellyel nagyértékű közreműködését a kérdésben a jövőre is kilátásba helyezni méltóztatott, hanem azért az érdemi és mindenki által

csak a legnagyobb örömmel üdvözölhető kezdeményezéseért is, mellyel egyetemünk ifjúságának „*Bevezetés az egyetemi életbe*” címmel, a tanév első felében, igen értékes karközi előadás-sorozatot tartott s ezzel azoknak a céloknak valószínűsítését, melyek ifjúságunk nevelése tekintetében komoly szükségességként a Diákvédő Iroda előtt lebegnek, egyik irányban már meg is kezdette. Vajha az új tanév a tervbe vett programm egyéb részeinek valóra válását is meghozhatná!

Az Iroda, a maga diákvédő hivatása körében, az ifjúság tanulmányi felvilágosításával s a gyermekeiket egyetemünkre küldő szülők informálásával is sokat foglalkozott. Különösen az otthonuktól szinte végleg elszakított menekült ifjakat illetően az Iroda elnöke nem egy esetben volt kénytelen egészen átvenni a szülők szerepét s talán sikerült is elérnie, hogy a távolban aggódó apák és anyák, kik Irodánkhoz fordultak, megnyugvással tudhassák gyermeküket éppen a mi Alma Materünk védő szárnyai alatt.

Az egyetemi ifjúság, de általában az egyetem iránt érdeklődők tapasztalatilag felismert igényeit kívánta szolgálni az Iroda azzal is, hogy az év folyamán, „*Szegedi Egyetemi Tájékoztató*” címmel, egy, az Alma Mater küzdelmeiben is szép történetét, az egyetem épületeit, tudományos intézményeit és felszereléseit, az egyetemünkön végezhető tanulmányok s az itt szerezhető tudományos fokozatok irányait és feltételeit, valamint az egyetem diákjóléti és diákvédő intézményeit ismerető, képekkel is illusztrált, csinos könyvecskét bocsátott a nyilvánosság rendelkezésére. Nemcsak az Iroda tehermentesítése szempontjából, hanem a Tájékoztatóval szolgált ügy érdekében is, csak a leghálásabban köszönhetjük és köszönjük *gróf Klebelsberg Kunó* vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr Önnagyméltóságának, valamint *dr. Magyary Zoltán* miniszteri tanácsos úrnak s *dr. Tóth Károly Rector Magnificus*nak és az *Egyetemi Tanács*nak, hogy Tájékoztatónk megjelenését nagylelkűségükkel lehetővé tenni kegyesek voltak.

Irodánk diákvédő munkásságának vázlatához tartozik annak a tevékenységnek rövid ismertetése is, mellyel az Iroda, az egyetemi ifjúság egyes tagjainak erkölcsi támogatása mellett, az ifjúságnak egyesületi életét és ügyeit is felkarolta. Az Iroda vezetője, miként az egyeseknek, az ifjúsági egyesületeknek is, mindenkor szeretettel igyekezett segítségükre

lenni s tapasztalataival és tanácsaival, sőt a szükséghez képest anyagiakkal is, nem kisebb megértéssel támogatta az ifjúsági egyesületek tisztes céljait és törekvéseit, akár az egyéneknek közreműködést igénylő és engedő ügyeiben is mindig a legkészségesebben nyújtotta azt, amit egyáltalán csak nyújthatott.

Az Iroda diákvédő ügyforgalmának szemléltetésére nem lesz tán szerénytelenség e Jelentés kereteiben megörökíteni, hogy *a lefolyt esztendőben az Iroda erkölcsi támogatását*, nemcsak szóbeli meghallgatást, hanem szinte minden esetben írásbeli intézkedést is kívánólag, iktatónk tanúsága szerint: 248 egyén 413 esetben vette igénybe.

2. Mint *diákjóléti és diákvédő* intézmény, az Iroda, a maga hivatását a szegénysorsú egyetemi hallgatók minden irányú anyagi segítségével igyekezett szolgálni és szolgálta.

A segélyek, melyeket az Iroda az egyetemnek 1190 ill. 1135 főnyi hallgatóságából, 579 egyénnek (az összhallgatóság közel 50%-ának) juttatott, részben a támogatottak *élelmezési és lakásköltségeire*, részben *ruházatukra vagy tanulmányi kiadásaikra*, részben *tanszerszükségeikre, gyógykezelésükre*, egyes esetekben pedig *utazási költségeikre* vonatkoztak. A fedezeteinkkel szemben támasztott igényeket minden téren kielégíteni képtelenek voltunk ugyan, de pártfogóinknak itt is hálával kiemelt nagylelkű adományai mégis lehetővé tették számunkra azt, hogy legalább a magukat minden tekintetben érdemeseknek igazolt egyének tanulmányai elől a legsúlyosabb akadályokat elháríthattuk.

Így az Iroda, azonkívül, hogy az *ifjúság élelmezési és lakásköltségeire* az év folyamán az Egyetemi Menzához, a Horthy Miklós-egyetemi-internátushoz, valamint az egyetemi Szent Imre-Kollégiumhoz, összesen 2332 P 80 f fedezetet utalt át, a szegénysorsú ifjúság sorából 83 egyetemi hallgatónak *kedvezményes élelmezésére 8168-60 P-t még külön is áldozott. Ruházati segélyekre*, részint természetbeni adományokban, részint pénzben s összesen 56 egyetemi hallgatót érintőleg 3912 P 20 f.-t fordítottunk. *Tan- és vizsgadíj-segélyben* az Iroda 245 diákot s összesen 10.469 P 20 f. összeggel részesített. *Betegségi és gyógyszersegély* címén 9 egyetemi hallgatót összesen 207 P 90 f.-el támogattunk. *Uti segélyben*, összesen 753 P 60 f. értékben, 32 diákunk részesült; kamatmentes *tanulmányi kölcsönt* pedig, összesen 15.918 P 80 f. értékben, 387 hallgatónk élvezett.

Minde segélyeken kívül az Iroda, az év folyamán, 2000 pengőt meghaladó befektetéssel, kölcsönzésre szánt tankönyv-állományát is gyarapította s részint saját kezelésében megtartott, részint egyes egyetemi intézményekhez letétként átutalt tankönyv-állományából, 390 egyetemi hallgatónak, az első félévben 1103, a másodikban 703 kötet könyvet, összesen 22.500 P értékben, kölcsönzött ki használatra.

Az Iroda tankönyvtári intézményének imént közölt mult tanévi eredményeivel kapcsolatban, lehetetlen újból is a leghálásabb köszönettel nem adóznunk gróf Klebelsberg Kunó vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr Önagyméltóságának, azért a kegyességeért, hogy tankönyvtárunk céljaira a lefolyt tanévben is 1200 P segélyt adományozni méltóztatott. Ugyancsak tankönyvtári intézményünkkel összefüggésben s hálás köszönettel jegyezzük itt fel azt a megértő jóindulatot, mellyel dr. Magyary Zoltán miniszteri tanácsos úr tankönyv-kölcsönző akciónk iránt viseltetett s dr. Heller Erik professzor úrnak azt a nagylelkűségét, mellyel előadásainak jegyzet formájában történő kiadását, diáksegélyezési célokra, az Irodának átengedni szíves volt. Itt mondunk őszinte köszönetet a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesületnek, valamint dr. Menyhárhth Gáspár és dr. Kubinyi Pál egyetemi professzor uraknak s Aul Gyula és dr. Kádár István uraknak is, a Tankönyvtár céljaira rendelkezésiünkre bocsátott szíves könyvadományaikért.

Az Iroda mult tanévi bevételeinek és kiadásainak számszerű alakulásáról egyébként a következő adatok nyújthatnak képet:

Bevételezett az Iroda: a) előző évi maradványából 653 P 82 f.-t, b) pénzbeli és természetbeni adományokból 28.700 P 64 f.-t, c) az egyetemi ifjúság járulékaiból 9283 P 48 f.-t, d) tankönyvtári kölcsönzési illetékekből 588 P 21 f.-t, e) időközi kamatokból, letétekből és portódíj-visszatérítésekből 110 P 19 f.-t, f) egyéb kisebb tételekből 686 P 40 f.-t, g) kölcsönök visszatérüléséből 10.711 P 96 f.-t, **összesen: 50.734 P 70 f.-t.**

Kiadott az Iroda: a) egyetemi menzáknak és internátusoknak a szegénysorsú ifjúság támogatására 2332 P 80 f.-t, b) szegénysorsú diákok ételmezésére és lakására 8168 P 60 f.-t, c) tan- és vizsgadíj-segélyekre 10.469 P 20 f.-t, d) tankönyvekre, tanszerekre 2003 P 14 f.-t, e) ruházati segélyekre 3912 P 20 f.-t, f) úti segélyekre 753 P 60 f.-t, g) gyógykezelési segélyekre 207

P 90 f.-t, h) *nyomtatványokra*, irószerekre, adminisztrációra 2773 P 46 f.-t, i) *portódíjakra* 216 P 22 f.-t, j) átmeneti *letétek visszafizetésére* 136 P-t, k) *ifjúsági egyesületek segélyezésére* 1088 P 60 f.-t, l) *szorgalmi és jutalomdíjakra* 342 P 80 f.-t, m) diákoknak és diákintézményeknek *kamatmentes tanulmányi kölcsönökre* 15.702 P 60 f.-t, n) *maradványként*, pénzben és természetbeni adományokban, az új tanévre átvitt 2627 P 58 f.-t, **összesen 50.734 P 70 f.-t.**

Az Iroda *ügyforgalmának méretei az alábbi adatokban* tükröződnek:

Iktatóra érkezett s elintézését nyert az év folyamán 1980 *drb. beadvány; expediáltatott* az Irodából 2693 *drb.* levél, nyomtatvány és egyéb iromány; a *pénztári napló* 2172 *tétellel*, a *kölcsönök nyilvántartása* 805 *tétellel* zárult. Az *ügyek intézésére*, az elnök legalább 1400, az Iroda kezelője 1650, a könyvtáros 600, az Iroda kisegítő munkaerői 500, *összesen 4150 munkaórát* fordítottak.

III. A Diákjóléti és Diákvédő Irodának az előzőkben ismertetett tevékenysége csak egy részletét tette annak a diák-szociális munkásságnak, melyet Alma Materünk a múlt esztendőben kifejtett. *Ebből a munkából igen nagy mértékben s igen szép és áldásos eredményekre hivatkozhatva vették ki részüket az egyetemnek egyéb intézményei és az egyetemi ifjúság egyesületei is.* S ezeknek a tényezőknek tevékenységéről, nemcsak a Jelentés teljessége kedvéért szükséges e helyütt megemlékeznünk, hanem annak az őszintén átérzett köszönetnek és hálának címén is, melyet az Irodával mindenkor és mindenben a legkészségesebben tanusított értékes együttműködésük, úgy az Iroda, mint az érdekelt ifjúság részéről megérdemel.

1. Amaz intézmények sorában, melyek a diákság erkölcsi és anyagi érdekeinek előmozdítására az Irodával kooperáltak, elsősorban is a dr. *Kolosváry Bálint* professzor úr önzetlen és áldozatos vezetése alatt álló *Egyetemi Diákasztalt* kell megemlítenünk. Egyetemünknek ez a diákszociális intézménye már azzal is igen sokat segített az ifjúság helyzetén, hogy az egyetem bármely hallgatójának is mindössze napi 80 fillérért nyújtott teljes és jó élelmezést (reggelit, ebédet és vacsorát). Az élelmezésnek ez a díja valóban oly csekély, hogy vele más diákasztalok étkezési díjai nem versenyezhettek; viszont azonban ez a díj csakis ama nagy hozzáértés és teljes odaadás mellett volt

fenntartható, mellyel az intézményt, annak elnöke, *Kolosváry Bálint* professzor úr vezette s így is csak ama nagylelkű adományok segélyével, melyeket az elnök-professzor úr, a maga fáradhatatlan buzgalomával, a Diákasztal céljaira összegyűjtött.

A Diákasztal azonban, az ott étkező mintegy 280—300 egyetemi hallgató számára, nemcsak az olcsó, hanem közülük legalább 100—120 egyénnek, a részben vagy egészben ingyenes étkezést is jelentette. Az ifjúság csak mélységes hálával adózhat mindenekelőtt *gróf Klebelsberg Kunó* vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úrnak, a menza céljaira Önagyméltósága által engedélyezett 16.000 pengős államsegélyért, de hálával kell gondoljon dr. *Szalay József* kerületi főkapitány, dr. *Buócz Béla* államrendőrségi főtanácsos, dr. *Schön Károly* rendőrkapitány, *Keresztes Péter*, dr. *Györffy István*, *Gárgyán Sándor* s *Erdélyi és Breuer* urakra, a *Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesületre* s *azokra a jószívű névtelenekre is*, kik a Diákasztalt önzetlen adományaikkal támogatni szívesek voltak.

2. A Diákasztaléval rokon természetű és méretű segítségére volt egyetemünk ifjúságának az ugyancsak dr. *Kolosváry Bálint* egyetemi ny. r. tanár úr bölcs és gondos igazgatása alatt álló *Egyetemi Horthy Miklós-Internátus is*, mely, részben a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak, részben egyes nemeslelkű emberbarátoknak szíves támogatásából, egyre jobban felszerelve, az év folyamán átlag 150—160 férfi s 40 nőhallgatónak nyújtott havi 5 pengőért lakást, fűtést és világítást. Ha a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak az internátus kibővítésére és teljes modernizálására vonatkozó nagyszabású terve az elmúlt esztendőben meg nem valósulhatott is, Önagyméltósága szeretete az ifjúság iránt azóta már ez irányban is a cselekvés terére lépett, mert az internátus fejlesztési munkálatai a nyár folyamán megkezdődtek s ha majd a jövő év eseményeiről Isten számot adnunk engedi, egyetemünk ez intézményének átalakulásáról a legörvendetesebbeket fogjuk jelenthetni.

3. Igen nagy szolgálatokat tett ifjúságunk, főleg az elszakított keleti országrészekből hozzánk menekült magyar ifjúság gondozása ügyének a *Bocskay-Internátus*; hol az intézményt fenntartó *Népies Irodalmi Társaság* áldozatkészségéből 50—60 keletmagyarországi ifjú jutott a higiénikus követelmé-

ryeket mindenben kielégítő, olcsó és kellemes lakáshoz: Csak hálás kiemelés érdemel e helyütt is a *Népies Irodalmi Társaság* nagylelkű vezetőjének, dr. *Sebess Dénes* ny. államtitkár. felsőházi tag úr öméltóságának, az az áldozatkészsége, hogy jóságos méltánlással a Bocskay-Internátus növendékeinek menekült voltukkal kapcsolatos nehéz anyagi helyzete iránt, ez ifjak legtöbbjének nemcsak internátusi díját volt kegyes fedezni, hanem még tanulmányainak egyéb tárgyú költségeihez is jelentős anyagi segítséget nyújtott.

4. Miként az előző években, a legutóbbiban is, egyik legönzetlenebb gondozója, nevelője, szerető atyja volt az ifjúságnak, dr. *Erdélyi László* egyetemi professzor úr, a vezetése alatt álló *Egyetemi Szent Imre-Kollégiumban*. Az a fáradhatatlan buzgóság, mellyel Erdélyi professzor úr a vezetésére bízott növendékek temporális érdekeit minden téren előmozdítani igyekezett, már egymagában is a legnagyobb hálára és elismerésre lenne méltó. Annál lekötelezőbb az, és pedig nemcsak az érdekelt ifjúságra, hanem a szülőkre, az Alma Materre s mindenkire, kinek a jobb magyar Jövendő lebeg szeme előtt, amaz intenzív lelkesedésnél fogva, mellyel Erdélyi professzor úr az intézet ifjúságának lelki igényeit s jellemzőképződését is irányítani és az ifjúságot egészséges erkölcsi meggyőződésre és életre nevelni törekszik. A kollégium szegénysorsú ifjúságának nagylelkű jótéveői: méltóságos és főtisztelendő dr. *Glattfelder Gyula* csanádi püspök úr, úgylis mint az intézet alapítója és fenntartója, továbbá nagymélt. *gróf Klebelsberg Kunó* és dr. *Vass József* m. kir. miniszter úrak, dr. *Magyary Zoltán* miniszteri tanácsos, dr. *Haasz Aladár* miniszteri osztálytanácsos urak, a *Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület*, ennek az intézménynek juttatott támogatásukkal is kétséggkívül a legjobb ügyek egyikének tettek szolgálatot.

5. Amily sok anyagi gonddal és utánjárással küzdve, akkora lelkesedéssel és kitartással igyekezett olcsó és meleg ott-hont nyújtani egyetemünk nőhallgatói egy részének a *Szegedi Katolikus Növendő Egyesület*, az általa alapított és fenntartott *Szent Erzsébet-Leányotthonban*. Az egyesület buzgó és önzetlen vezetősége, különösen dr. *Raskó Istvánné* úrasszony, elnök s *Gárgyán Imréné* és dr. *Regdon Károlyné* úrasszonyok, ügyvezetők, mindenha érdemüket képező energiával háritották el a gondjaikba vett intézmény fejlődése elől a nem kicsiny ma-

terialis akadályokat s tették lehetővé, hogy a Szent Erzsébet-Leányotthon, a helyesen támasztható igényeknek, berendezésében is éppúgy megfeleljen, mintahogy céljában: a növendékek vallásos és erkölcsös nevelésében, az alapítók nemes intencióinak mindenkor a legjobban megfelelni törekedett és megfelelt. Kísérje az intézet vezetőségének nemes munkáját a jövőben is a legszebb siker, intézetük virágzása s minden részről a jól megérdemelt elismerés.

6. Az Alma Mater s a kebelében, vagy vele kapcsolatban fennálló diákjóléti és diákvédő intézményeken kívül, az *egyetemi ifjúság is igyekezett*, a maga egyesületeiben, *minden lehetőt megtenni a támogatásra szorult pályatársakért.*

A joghallgatók „*Verböczy*“ bajtársi egyesülete, az orvoskari ifjak „*Csaba*“ bajtársi egyesülete, a bölcsészethallgatók „*Árpád*“ bajtársi egyesülete s a gyógyszerész növendékek „*Rákóczi*“ egyesülete, mint a *Turul-Szövetség* tagjai, nem kisebb lelkesedéssel és iparkodással törekedtek tagjaikban a hazafiságot és a bajtársi együttérzést ápolni s a szegénysorsú tagokat anyagiakkal is segíteni, akár a *MEFHOSz Szegedi Csoportja*, a *Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete*, a *Délvidéki Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete*, az *Egyetemi Szent Imre-Egyesület*, az *Americana Marisia Korporáció*-ja, a *Bethlen Gábor-Kör*, az *Egyetemi Luther-Szövetség*, és a *Dávid Ferenc-Ifjúsági Egyesület*. Azokért az eredményekért, melyeket ifjúsági egyesületeink a múlt évben felmutattak, az egyes egyetek közvetlen ügyvezetőin kívül, különös köszönet illeti az ifjúsági egyesületeket felölelő két szövetségnek, a Turul-nak és a MEFHOSz-nak helyi elnökeit, dr. *Regdon László és ifj. Paraszky Gyula* urakat, kik a maguk sokszor terhes ügykörében mindig a legnagyobb odaadással szolgálták az egyetemi ifjúság erkölcsi és anyagi érdekeit, csak úgy, mint ahogy ez ifjúság lelket nemesítő művészi érzékének fejlesztése körül, az *Egyetemi Énekkar*-ban, *Csomák Elemér* székesegyházi karnagy úr s *Dömötör Gyula* ifjúsági elnök úr gyarapították már a multból is hálás köszönetre kötelező érdemeiket.

*

Visszatekintve a M. Kir. Ferenc József Tudományegyetem diákjóléti és diákvédő intézményeinek mult évi munkásságára s

a jóakarók és pártfogók amaz áldozatkészségére, mely e munka eredményességét lehetővé tette, egyrészt meghatódottság és hála, másrészt megnyugvás és reménykedés hatja át lelkemet. Meghatódottság és hála, hogy az állam és a társadalom egyforma szeretettel nyújtottak segítő kezet igazán nehéz anyagi helyzetben élő ifjúságunknak. Megnyugvás, hogy azt a sok jót, melyben fiaink mások nagylelkűségéből részesültek, diákjóléti intézményeink a legjobban felhasználni, fiaink pedig, — mint erről szorgalmuk megfigyelése révén s tanulmányaik eredményeiből meggyőződtem — a legjobb akarattal megérdemelni igyekeztek. De reménység forrása is számunkra az a munka, melyet végeztünk s az a jóakaró, mely ezt a munkát pártfogóink és barátaink részéről oly nagy szeretettel támogatta. Reménységé, hogy jötevőink, immár négy esztendő Irodánkat s a célokat, melyeket az Iroda szolgál, jóindulatukban a jövőben is megtartandják s hogy az az ifjúság, melyért dolgoztunk, a vett jókat egyszer majd anyagilag is viszonzni fogja az Alma Mater későbbi generációinak.

Ebben a hálában, ebben a megnyugvásban s ebben a reménységben, mindenkinek, ki ifjaink gondozásában bármiképp is segítségünkre volt, újólág is a legőszintébb köszönetet mondva s derék és buzgó munkatársaimnak: *Kerner Irma* és *Ürmössy Erzsébet* úrhölgyeknek, valamint *Varga Sándor* és *Bucsy Miklós* uraknak, az Iroda adminisztrálásában kifejtett önzetlen és fáradhatatlan segítő-munkáját a legteljesebb elismeréssel és köszönettel kiemelve kívánom, hogy azok az áldozatok, melyek intézményeink révén pénzben, időben és munkában, ifjúságunk lelki integritásának megóvásáért hozattak, Hazánk feltámadásának is mielőbb és mennél jelentősebb tényezőivé váljanak.

Isten áldása legyen jötevőinken, egyetemünkön és ifjúságunkon!

Szeged, 1927. október hó.

Kimutatás a segélyezetttek létszámáról kari megoszlásuk szerint.

Segélyben részesült	Jogkari		Orvoskari		Bölcs.-kari		Math.-kari		Összesen az	
	h a l l g a t ó a z									
	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
	f é l é v b e n								félévben	
a) Abszolút számokban	306	310	307	291	72	76	88	91	773	768
b) A hallgatók összlétszámának %-ában	25·7	27·1	25·7	25·6	6·1	6·7	7·4	8·0	64·9	67·4
c) Az egyes karok hallgatói létszámának %-ában	51·7	54·8	78·1	78·4	80·0	88·0	73·3	80·0	—	—
A nyújtott segély értéke										
a) pengőben	57543·28		83000·77		20614·25		21621·22		182779·52	
b) a segélyek összértékének %-ában	31 ⁰ / ₁₀₀		46 ⁰ / ₁₀₀		11·4 ⁰ / ₁₀₀		11·6 ⁰ / ₁₀₀		100 ⁰ / ₁₀₀	

Kimutatás a nyújtott segélyekről a segélyek tárgyai és értéke szerint.

A d a t o t t	Hallgatónak az		A hallgatók összlétszáma- nak %-ában az		Pengő értékben	A segélyek összértékének %-ában az
	I.	II.	I.	II.	együtt az I. és II. félévben	I. és II. félévben
	f é l é v b e n					
Tandíjmentesség	321	361	26·9	31·8	44.632·00	24·4
Tandíjkedvezmény (50%)	430	417	36·1	35·7	40.144·00	21·9
Vizsgadíjkedvezmény (50%)	93	261	7·8	22·9	7.878·56	4·3
Tan- és vizsgadíjsegély	181	175	15·2	15·4	10.469·20	5·6
Tankönyvsegély	418	317	35·1	27·9	22.523·46	12·3
Élelmezési és lakpénzsegély	159	168	13·4	14·8	36.556·00	20·0
Ruházati segély	12	50	10·0	4·5	3.912·20	2·1
Gyógykezelési segély	9	4	0·7	0·3	207·90	0·1
Úti segély	13	22	0·1	1·9	753·60	0·4
Kamatmentes kölcsön	305	135	25·6	11·8	15.702·60	8·6
Segély, pengőértékben, összesen ...					182.779·52	100
A visszatérülő könyv- és pénzkölcsönök értékének levonásával összesen ...					144.553·46	

Kimutatás a nyújtott segélyekről tárgyaik és a segélyezettek kari megoszlása szerint.

É l v e z e t t	Jogkari		Orvoskari		Bölc.-kari		Math. term. tud.-kari		Összesen az		Az összhallgatóság %-ában az	
	h a l l g a t ó a z								I.	II.	I.	II.
	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.				
f é l é v b e n								f é l é v b e n				
Tandijmentességet	116	125	120	141	40	52	45	43	321	361	26·9	31·8
Tandijkedvezményt (50%)	196	203	155	130	31	35	48	49	430	417	36·1	36·7
Vizsgadíjkedvezményt (50%)	32	114	40	117	—	—	21	30	93	261	7·8	22·9
Tan- és vizsgadíj-segélyt	60	44	92	97	13	16	16	18	181	175	15·2	15·4
Tankönyv-segélyt	147	105	202	152	56	53	13	7	418	317	35·1	27·9
Élelmezési és lakpénz-segélyt	30	34	87	91	23	22	19	21	159	168	13·4	14·8
Ruházati segélyt	3	13	7	21	1	8	1	8	120	50	10·0	4·5
Gyógykezelési segélyt	3	2	3	2	—	—	3	—	9	4	0·7	0·3
Uti segélyt	1	8	8	9	—	3	4	2	13	22	0·1	1·9
Kamatmentes kölcsönt	92	47	163	59	18	14	32	15	305	135	25·6	11·8
Az élvezett segély értéke												
a) pengőkben	57543·28		83000·77		20614·25		21621·22		182779·52			
b) a segélyek összértékének %-ában	31%		46%		11·4%		11·6%		100%			

Kimutatás a nyújtott segélyek értékéről a segélyezettek kari megoszlása szerint.

A d a t o t t	Jogkari	Orvoskari	Bölcs.- nyelv. tört.-tud.-kari	Math.-term- tud.-kari	Összesen
	h a l l g a t ó n a k				P. ért.-ben az I. és II. félévben
	pengőértékben I. és II. félévben				
Tandijmentesség	13209·00	17929·00	6910·50	6583·50	44632·00
Tandijkedvezmény (50%-os)	20748·00	10820·00	3432·00	5144·00	40144·00
Vizsgadijkedvezmény (50%-os)	2774·00	3398·00	—	1706·56	7878·56
Tan- és vizsgadijsegély	1912·60	6291·60	1111·80	1153·20	10469·20
Tankönyvsegély	5153·48	16628·27	398·95	342·76	22523·46
Élelmezési és lakpénzsegély	7100·00	17924·00	6592·00	4940·00	36556·00
Ruházati segély	965·20	1895·00	450·00	602·00	3912·20
Gyógykezelési segély	39·00	114·90	—	54·00	207·90
Uti segély	113·00	411·40	200·00	29·20	753·60
Kamatmentes kölcsön	5529·00	7588·60	1519·00	1066·00	15702·60
Pengőkben összesen	57543·28	83000·77	20614·25	21621·22	182779·52
A segélyezésre fordított összfedezet %o-ában	31%o	46%o	11 4%o	11·6%o	100%o